

Akcijski plan u e-savjetovanju: Dispanzeri za mentalno zdravlje, mobilni timovi

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 13 Travanj 2025 10:30

Objavljeno: Nedjelja, 13 Travanj 2025 10:30

Dispanzeri za mentalno zdravlje, mobilni timovi, anonimna savjetovališta, kao i veći broj psihijatrijskih timova u zavodima za javno zdravstvo, neke su od novina predviđenih akcijskim planom zaštite mentalnog zdravlja u zajednici koji je u jednomjesečnom javnom savjetovanju.

U tri godine uspostaviti će se 20 mobilnih timova za kronično, intenzivno liječenje i krizne situacije, navodi se u Nacrtu akcijskog plana za implementaciju sustava zaštite mentalnog zdravlja u zajednici do 2027.

Timovi će se osnivati u sklopu dispanzera za mentalno zdravlje pri domovima zdravlja i ići će u kućne posjete. U psihološkim timovima trebali bi raditi klinički psiholog, specijalist psihijatrije, socijalni pedagog, defektolog, socijalni radnik i medicinska sestra, kako bi se pravovremeno pružila stručna pomoć građanima i provela prevencija.

Cilj je smanjiti stopu hospitalizacija

Mobilni timovi, uz ostalo, bit će osposobljeni da djeluju u kriznim situacijama kao što su pandemija, potresi, elementarne nepogode, posljedice klimatskih promjena i druge krize.

Istovremeno, plan je smanjiti stopu hospitalizacije i broj postelja na psihijatrijskim odjelima i u psihijatrijskim bolnicama. Cilj je da se postupno pacijenti iz tih bolnica preusmjeravaju na usluge u lokalnoj zajednici (dispanzeri i psihološki timovi u domovima zdravlja, centri za mentalno zdravlje u zajednici).

U timove će se uključiti i osobe s osobnim iskustvom psihičke bolesti. "Peer" savjetnici, na temelju vlastitog iskustva, dobrovoljno će pružati psihosocijalnu podršku osobama s mentalnim poteškoćama.

Među mjerama koje će se poduzeti navedena je i edukacija osoba koje se u radu susreću s osobama s psihičkim teškoćama (npr. policija, socijalna skrb, odgojno-obrazovne ustanove).

U Nacrtu akcijskog plana ističe se visoka prevalencija poremećaja mentalnog zdravlja koji počinju u mlađoj odrasloj dobi, narušavaju kvalitetu života oboljelih i njihovih obitelji te povećavaju pobol i smrtnost od tjelesnih bolesti.

Najviše oboljelih u Koprivničko-križevačkoj županiji

Mentalni poremećaji stigmatiziraju, izazivaju veliku subjektivnu patnju i smanjuju kvalitetu života oboljelih i njihove okoline. Obilježava ih psihološka, biološka i socijalna disfunkcija pojedinca, a uključuju čitav niz simptoma i smetnji.

Godine 2022. evidentirane su ukupno 30.522 hospitalizacije zbog mentalnih poremećaja te se ova skupina, s udjelom od 5,1 posto, nalazila na 10. mjestu u ukupnom broju hospitalizacija u Hrvatskoj.

Na razini primarne zdravstvene zaštite najviše je dijagnoza neurotičkih poremećaja, vezanih uz stres, te somatoformnih poremećaja, odnosno tjelesni simptomi u osnovi psihičkog poremećaja.

Akcijski plan u e-savjetovanju: Dispanzeri za mentalno zdravlje, mobilni timovi

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 13 Travanj 2025 10:30

Objavljeno: Nedjelja, 13 Travanj 2025 10:30

Analiza pobola prema županijama pokazuje da su mentalni poremećaji u ukupnom pobolu najizraženiji u Koprivničko-križevačkoj županiji (5,7 posto), a najmanje izraženi u Istarskoj županiji (3,4 posto).

Registrirano je i 160.165 osoba čiji je invaliditet uzrokovao mentalni poremećaj te 4730 osoba s dijagnozama iz spektra autizma, odnosno te dijagnoze predstavljaju oko 30 posto svih uzroka invaliditeta.

Funkcionalnu nesposobnost najčešće uzrokuju organski i simptomatski mentalni poremećaji (35.472 osoba) te shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (30.131 osoba).

Za provedbu osigurano 115,6 milijuna eura

Prisutan je trend pada broja samoubojstava, a mentalni poremećaji u ukupnom mortalitetu u Hrvatskoj sudjeluju s oko 2 do 3 posto.

Godine 2022. registrirano je ukupno 1876 smrti zbog mentalnih poremećaja te se ova skupina s udjelom 3,29 posto našla na 8. mjestu uzroka smrti.

Najčešće dijagnoze bile su nespecificirana demencija (1003 slučaja), poremećaji uzrokovani alkoholom (335 slučaja) te poremećaji ličnosti i poremećaji ponašanja zbog bolesti, oštećenja i disfunkcije mozga (281 slučaj).

Trenutno se zaštita mentalnog zdravlja u Hrvatskoj uglavnom provodi u bolnicama, dok su izvanbolničke usluge u zajednici još uvijek nedostatne, navodi se u nacrtu akcijskog plana.

U usporedbi s bolničkim uslugama, mreža mentalnog zdravlja u zajednici povezuje se s boljim ishodima pružanja usluga (bolji pristup, rjeđe prisilne mjere i kršenje ljudskih prava), kao i boljim rezultatima kod korisnika (bolja kvaliteta života, sudjelovanje u liječenju, manje stigme, stambena stabilnost i radna rehabilitacija).

Za tri godine provedbe Akcijskog plana osigurano je 115,6 milijuna eura. (Hina)

